

Додаток
до розпорядження голови обласної
державної адміністрації
від 24.06.2021 № 584/2021-р

І Н Ф О Р М А Ц І Я
про організацію та діяльність закладів охорони здоров'я області
в умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19,
спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2

Другий рік поспіль діяльність закладів охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) області відбувається в умовах реформи фінансування державної системи охорони здоров'я, адміністративно-територіальної реформи, що зумовила зміну власників бувших районних ЗОЗ та надзвичайної ситуації державного рівня природного характеру внаслідок пандемії коронавірусної інфекції, яка триває від березня минулого року.

За територіальним принципом проведено роботу щодо зміни власників районних ЗОЗ, за винятком Хмельницького районного центру первинної медико-санітарної допомоги (далі – ЦПМСД) та Хмельницької районної лікарні, де зволікають з прийняттям рішення Хмельницької районної ради.

В області 38 закладів первинного та вторинного рівня перебувають у власності міських рад, 29 – селищних та 2 – Хмельницької районної ради, що суперечить вимогам законодавства.

В окремих лікарнях залишено некоректні назви: Старосинявська та Хмельницька *центральні районні* лікарні (далі – ЦРЛ), Новоушицька *центральна* лікарня, Грицівська *районна* лікарня та *вузлова* лікарня *станції* Шепетівка.

Завданням власників ЗОЗ є прийняття та реалізація щорічних регіональних програм розвитку та підтримки ЗОЗ із урахуванням послуг, які не входять до пакетів надання медичних послуг за договорами із НСЗУ. До цих програм має бути включено також видатки на поточне утримання будівель, їх осучаснення та приведення до вимог державних будівельних норм, оснащення за табелем відповідно до галузевих наказів, пільгове забезпечення населення через ЦПМСД тощо.

Усього в області функціонує 87 ЗОЗ, з них 32 – ЦПМСД, 36 закладів вторинної спеціалізованої медичної допомоги (7 у м. Хмельницький, 4 – м. Кам'янець-Подільський, спеціалізована медико-санітарна частина (СМСЧ) – м. Нетішин, 20 багатопрофільних лікарень – колишніх ЦРЛ, 2 районні лікарні – Чорноострівська і Грицівська, Орининська поліклініка, Шепетівська вузлова лікарня) та 19 закладів третинного рівня (обласних).

Первинну медичну допомогу в області надають, крім суб'єктів підприємницької діяльності, 32 ЦПМСД, з них 20 районних, 6 міських, 5 селищних, 1 сільський. Структурними підрозділами усіх ЦПМСД є 252 амбулаторії загальної практики/сімейної медицини, з них 158 у сільській місцевості, у тому числі 30 побудовано у рамках програми “Медична реформа для сільської місцевості”. Із новозбудованих амбулаторій до сьогодні на баланс місцевої громади не взято Шутнівецьку.

Гострим залишається питання оптимізації мережі фельдшерсько-акушерських пунктів (далі – ФАП), яка в області традиційно є надто розгалуженою. У структурі амбулаторій функціонує 723 ФАПи та 190 медичних пунктів тимчасового базування.

При обласному показнику кількості ФАПів 14,3 на 10 тисяч сільського населення рівень більше 19 у Красилівському, Новоушицькому, Теофіпольському, більше 18 – Волочиському та Ярмолинецькому ЦПМСД. Найнижчі показники – по Віньковецькому (9,6) та Хмельницькому (10,6) ЦПМСД.

227 ФАПів або 31% від загальної кількості обслуговують менше 300 жителів при державному нормативі не менше 700. Приведено у відповідність до нормативу чисельність ФАПів у Волочиському, Деражнянському, Старосинявському ЦПМСД. Найбільша кількість малопотужних ФАПів у Красилівському – 27, Новоушицькому – 26, Старокостянтинівському – 19, Ізяславському – 17, Ярмолинецькому – 16, Городоцькому і Кам'янець-Подільському – по 14, Хмельницькому – 13, Війтовецькому 11 ЦПМСД. Утримання персоналу ФАПів понад норматив має проводитися виключно за кошти місцевих громад.

ЦПМСД та їх структурні підрозділи комп'ютеризовано, підключено до електронної системи охорони здоров'я. Проблематичною у сільській місцевості є стабільність роботи Інтернет-провайдерів. Для якісного обслуговування населення потребують подальшої уваги органів влади питання покращення стану місцевих доріг та налагодження постійного автобусного сполучення сіл з ЦПМСД і сільськими амбулаторіями.

Більше 86% населення області (1 088 717 мешканців) заключили декларації з лікарями. Але якщо у Хмельницькому міському ЦПМСД № 2 цей показник становить 94,2% до прикріпленого населення, Волочиському – 92,9, Полонському – 91, то у Черноострівському – 66,4, Ізяславському – 66,5, Кам'янець-Подільському (Староушицькому) – 67,2, Наркевицькому – 67,9, Гуманецькому – 68,8, Меджибізькому – 69 відсотків.

У минулому році з метою поліпшення якості надання медичної допомоги у ЦПМСД закуплено необхідну апаратуру на загальну суму 21,3 млн. грн, 11 автомобілів (6,1 млн грн). За рахунок державного бюджету надійшло 29 автомобілів Reno Duster для обслуговування лікарями сільського населення.

У 23 амбулаторіях відсутні фізичні особи лікарів – основних працівників, з них у 6 новозбудованих, де передбачено житло для лікаря, зокрема у Городоцькому, Красилівському, Білогірському, Віньковецькому ЦПМСД.

Актуальною для галузі залишається кадрова проблема, особливо на вторинному рівні надання медичної допомоги у колишніх районних лікарнях. Найповніший спектр спеціальностей представлено у Дунаєвецькій лікарні, найменший – Старосинявській, Віньковецькій, Летичівській, Деражнянській.

Потенційний дефіцит лікарських кадрів поглиблюється високою часткою лікарів пенсійного віку, що становить у всіх ЗОЗ області 24,3%, по закладах вторинного та третинного рівня – 23%, міст обласного значення – 20 відсотків.

Найбільшою є частка лікарів-пенсіонерів у районних ЦПМСД – майже 40%: у Старокостянтинівському, Старосинявському і Війтовецькому – по 50%, Кам’янець-Подільському – 52,5%, Теофіпольському – 52,9, Городоцькому і Сатанівському – по 57, Смотрицькому – 80 відсотків.

З числа колишніх райлікарень найвищою є частка працюючих лікарів-пенсіонерів у Старосинявській (43%), Новоушицькій (40%), Ярмолинецькій (37%), Теофіпольській і Чемеровецькій (по 31%), Дунаєвецькій (30%) лікарнях.

У ЗОЗ області відповідно до реального фінансування проводилися заходи з оптимізації штатних розписів. Так, на 31 грудня 2019 року у штатних розписах зареєстровано 27110 штатних посад, на 31 грудня 2020 року – 25741,5, тобто, кількість штатних посад зменшилася на 1368,5.

За категоріями працюючих зареєстровано штатних посад: лікарів 5581 (за рік зменшення на 45), спеціалістів з вищою немедичною освітою 215 (+19,5), середнього медперсоналу 10288,25 (-564), молодшого медперсоналу 4687,25 (-436,75), іншого персоналу 4896,0 (-330,75).

Рішеннями Уряду у Хмельницькому госпітальному окрузі визначено 10 опорних ЗОЗ. Це багатoproфільна лікарня інтенсивного лікування (БЛІЛ) І рівня – Хмельницька обласна лікарня та 9 БЛІЛ І рівня. За програмою “Велике будівництво” у цих закладах завершуються роботи з реконструкції та капітальних ремонтів приміщень приймальних відділень, де проведено монтаж сучасного обладнання, що закуплено за кошти державного бюджету.

Два заклади (СМСЧ м. Нетішин та Хмельницька міська дитяча лікарня) госпітальною радою визнані такими, функціональні спроможності яких може бути підвищено до БЛІЛ. У квітні за рішенням госпітальної ради надано клопотання до МОЗ України щодо визначення опорним закладом (БЛІЛ І рівня) СМСЧ м. Нетішин.

Потребує упорядкування мережа окремих ЗОЗ. Доцільно змінити функцію стаціонарів Чорноострівської та Грицівської лікарень за їх профілізацією як закладів для надання паліативної медичної допомоги або через створення на їх базі медико-соціальних закладів, а також провести територіальне об’єднання Кам’янець-Подільських міської та районної лікарень і Шепетівських багато-профільної та вузлової лікарень із чітким визначенням місця базування відділень без їх дублювання.

Усього у ЗОЗ вторинного рівня за минулий рік поступило обладнання на суму 71,9 млн грн, з них у заклади міст Хмельницький, Кам’янець-Подільський, Нетішин – на загальну суму 62,2 млн. гривень.

14 закладів третинного рівня є обласними закладами з надання третинної (високоспеціалізованої) та частково вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги: Хмельницькі обласні – 2 лікарні (“доросла” та дитяча), заклад з надання психіатричної допомоги, госпіталь ветеранів війни, 7 центрів (екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, протипухлинний, серцево-судинний, медичний центр психічного здоров’я, дерматовенерологічний, профілактики та боротьби зі СНІДом, служби крові), протитуберкульозний диспансер, стоматологічна поліклініка, спеціалізований будинок дитини.

Решта мають специфічні функції і фінансуються за кошти медичної субвенції або обласного бюджету: це Хмельницькі обласні – центр громадського здоров’я, медико-соціальна експертна комісія, бюро судово-медичної експертизи, патологоанатомічний центр, база спеціального медичного постачання, обласний дитячий санаторій “Дністер”.

Основним джерелом фінансування ЗОЗ є надходження з державного бюджету через НСЗУ. 70 надавачів первинної медичної допомоги в області, з яких 32 ЦПМСД, уклали договори з НСЗУ на суму 561,2 млн гривень.

56 надавачів спеціалізованої медичної допомоги, у тому числі 7 приватних, уклали договори на суму 1,4 млрд гривень. За даними комунальних ЗОЗ дефіцит коштів на поточний рік становить 281,4 млн гривень.

Максимальна кількість пакетів контрактована по СМСЧ м. Нетішин (18), Старокостянтинівській (17), Хмельницькій обласній, Шепетівській, Ізяславській (по 16), Славутській (15) лікарнях.

Найменша кількість пакетів медичних послуг обґрунтовано законтрактована в обласних – дерматовенерологічному центрі, стоматологічній поліклініці, центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (по 1); Хмельницькій інфекційній лікарні, обласному медичному центрі психічного здоров’я (по 2); обласних – закладі з надання психіатричної допомоги, центрі профілактики та боротьби зі СНІДом, серцево-судинному центрі (по 4); обласних – госпіталі ветеранів війни, протитуберкульозному диспансері (по 5).

У 2020 році майже у 40 тисяч населення області виявлено гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом. На 01 червня 2021 року захворіло 88064 особи (48372 за 5 місяців цього року).

При облдержадміністрації працювали тимчасова протиепідемічна комісія, комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, обласний штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації державного рівня.

За даними постійного моніторингу епідемічної ситуації в області рівень захворюваності становив:

на кінець 2020 року – 2217 на 100 тисяч населення: вище 3000 – у Волочиському, Теофіпольському, Ярмолинецькому районах, місті Славута, більше обласного рівня – у містах Нетішин, Хмельницький, Кам’янець-Подільський, Вінковоцькому районі, менше 1000 – у Чемеровецькому, Ізяславському, Старокостянтинівському та Шепетівському районах;

на 01 червня 2021 року – 7023 на 100 тисяч населення: вище 7000 – у містах Кам'янець-Подільський, Нетішин, Славута, Шепетівка, Волочиському, Деражнянському, Летичівському, Теофіпольському, Ярмолинецькому районах; менше 5000 – Ізяславському, Славутському, Хмельницькому, Чемеровецькому, Шепетівському.

Частка хворих у віці 50-64 роки становила 35% у 2020 році та 30,8% у 2021 році, у віці 30-49 років – відповідно, 34,4% та 32,8%, у віці 65 і більше років – 18% та 22%, 18-29 років – 9% та 10,3%, до 18 років – 3,6% та 4,1% від усіх захворілих.

Померло у 2020 році 505 осіб або 1,8% від всіх хворих (вище 3% – у Старокостянтинівському, Чемеровецькому, Шепетівському районах), за 5 місяців цього року – 1135 хворих або 2,3%, у тому числі у 2020 році померло 13 медичних працівників, у 2021 – 19.

Проводилося епідеміологічне розслідування 1670 випадків захворювань медпрацівників за наданими до Управління Держпраці у Хмельницькій області повідомленнями про гостре професійне захворювання. Завершено розслідування 1461 випадку, з них 865 (59% від усіх) визнано такими, що не пов'язані із виробництвом, 596 – такими, що пов'язані.

Організовано виконання доручення щодо страхування медпрацівників ЗОЗ. На 01 червня 2021 року застраховано 2267 медичних працівників, що надають стаціонарну допомогу хворим на коронавірусну хворобу, з них 464 лікарів, 1020 осіб середнього медперсоналу, 733 особи молодшого медперсоналу та 50 – іншого. Зареєстровано 25 страхових випадків

Відповідно до Національного плану протиепідемічних заходів щодо запобігання занесенню та поширенню на території України гострої респіраторної хвороби затверджено План перепрофілювання госпітальної бази для надання медичної допомоги хворим на гостру респіраторну хворобу, викликану коронавірусом COVID-19.

В області розроблено поетапний план збільшення ліжкового фонду, який змінювався відповідно до епідемічної ситуації і в умовах “червоної зони” визначених закладів стало 27 з максимальною кількістю розгорнутих ліжок (3327). Пік госпіталізації припав на 12 квітня, коли у стаціонарах області перебувало 2759 хворих та осіб з підозрою на хворобу.

У всіх визначених ЗОЗ сформовано команди медпрацівників за вимогами НСЗУ, організовано належне киснезабезпечення, проведення лікування хворих за галузевими протоколами, забезпечення і створення запасу засобів індивідуального захисту, лікарських і дезінфекційних засобів та медичних виробів тощо.

У 2020 році вжито заходів для освоєння виділених з державного бюджету 78,2 млн грн, зокрема, на доплати медичним та іншим працівникам ЗОЗ (7,5 млн грн), підтримку окремих закладів та заходів (2,4 млн грн), закупівлю товарів, робіт і послуг для забезпечення подачею кисню ліжкового фонду стаціонарних ЗОЗ (23,4 млн грн), закупівлю необхідного лабораторного обладнання (4,35 мон грн),

забезпечення служби крові матеріалами для тестування на антитіла до коронавірусу (1,1 млн грн), забезпечення опорних ЗОЗ медичним обладнанням – системами рентгенівськими діагностичними стаціонарними (цифровими) та апаратами УЗД (39,45 млн грн).

Із централізованих закупівель за рахунок коштів державного бюджету для ЗОЗ області було розподілено 7 апаратів ШВЛ на суму 2,9 млн гривень.

З метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 з обласного бюджету виділено та освоєно на закупівлю необхідних засобів 24,7 млн гривень.

У I кварталі 2021 року на виконання заходів обласної програми “Централізоване забезпечення ЗОЗ медичним обладнанням, медикаментами та виробами медичного призначення на 2021-2023 роки” на боротьбу з коронавірусною хворобою виділень 4,9 млн гривень.

З метою своєчасної діагностики коронавірусної хвороби з початку епідемії в області організовано роботу 59 мобільних медичних бригад для відбору зразків біологічного матеріалу на ПЛР-дослідження. Організовано роботу стаціонарних пунктів тестування і за 5 місяців цього року проведено 107024 ПЛР-досліджень.

Упроваджено лабораторне тестування на COVID-19 методом імуноферментного аналізу. З початку року проведено 53062 таких досліджень.

З грудня минулого року запроваджено дослідження з використанням експрес-тестів на антиген до SARS-CoV-2. На 01 червня 2021 року проведено 116306 експрес-досліджень (у тому числі сімейними лікарями – 75530).

З метою оцінки популяційного імунітету та отримання даних про розповсюдженість антитіл до коронавірусу передбачено проведення сероепідеміологічних досліджень серед дорослого населення області. Проєктом “Національне серопревалентне дослідження” в області визначено 25 дільниць, на кожній з яких планується здійснювати забір крові у 12 респондентів.

Проводилася робота щодо належного киснезабезпечення лікування хворих, щодо централізованого постачання медичних газів, встановлення додаткових кисневих магістралей, закупівлі кисневих концентраторів. На 01 червня 2021 року 1161 ліжка забезпечено точками кисневого доступу, обладнано кисневими концентраторами ще 308 ліжок, що становить 90,3% із 1626 розгорнутих ліжок.

Рішенням обласної ради від 08.04.2021 року для 11 ЗОЗ області на виготовлення проєктно-кошторисної документації для монтажу/встановлення кисневих станцій виділено 770,0 тис. грн, для обласного госпіталю ветеранів війни на ці цілі виділено 4,0 млн гривень.

Закуплено 596 кисневих концентраторів за кошти державного бюджету на суму 22,1 млн грн для ЗОЗ, які надають первинну медичну допомогу, за умови укладання ними договорів з НСЗУ.

303 уклали договори з НСЗУ про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій за пакетами 28 "Екстрена медична допомога пацієнтам з підозрою або встановленим захворюванням на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2" (обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф), 29 "Медична допомога, яка надається мобільними бригадами, що створені для реагування на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2" (42 ЗОЗ області, у складі яких організовано мобільні бригади), 30 "Стаціонарна медична допомога пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, яка надається окремими закладами охорони здоров'я протягом квітня 2020 року" (Хмельницька та Чемеровецька ЦРЛ), 31 "Стаціонарна медична допомога пацієнтам з гострою респіраторною хворобою, викликаною коронавірусом COVID-19". Цього року за 31 пакетом уклали контракти з НСЗУ 26 ЗОЗ, за виключенням обласного госпіталю ветеранів війни.

Через затримку фінансування з НСЗУ на 01 червня 2021 року у 12 ЗОЗ не здійснено доплат медичним працівникам у розмірі до 300 відсотків.

Наразі актуальною є масова вакцинація населення області проти коронавірусної інфекції. З цією метою організовано та проведено навчання медичного персоналу у складі 64 мобільних бригад для роботи на тимчасових пунктах щеплень та 80 постійних пунктів щеплень при центрах ПМСД. Із 64 мобільних бригад 16 підготовлено для роботи з вакциною "Пфайзер", 24 – вакциною "АстраЗенека" та 24 – з "Коронавак".

На 07 червня 2021 року працює 61 постійний пункт щеплень. Враховуючи низькі обсяги щеплень у вихідні дні, розглядається питання щодо розгортання центрів вакцинації в області.

Вакцинальна кампанія розпочалася 25 лютого. Щеплення проводилися вакцинами "Ковішелд" за ліцензією компанії "АстраЗенека", "Коронавак" фірми "Сіновак", корейського виробництва "АстраЗенека", "Комірнаті" компанії "Пфайзер".

На 07 червня 2021 року проведено 43792 щеплення, якими охоплено 3,5% населення області, що відповідає середнім даним по Україні. З них 39068 осіб отримали першу дозу і 4724 отримали дві дози та завершили вакцинацію.

Показники охоплення вакцинацією додаються.

Із загальної кількості щеплених вакциною АстраЗенека вакциновано 65% (28498 осіб), Сіновак – 17,6% (7698), Пфайзер – 17,4% (7596).

На високому рівні організовано вакцинальну кампанію населення Славутським (2419 осіб або 4,8% від населення), Нетішинським (1214-4,1%), Хмельницькими міськими № 1 (4132-4%) та № 2 (4541-3%), Кам'янець-Подільським міським (3342-3,3%), Віньковецьким (612-3,3%), Волочиським (1870-3,2%), Старокостянтинівським (1854-3%) ЦПМСД.

Низькі показники проведення щеплень у Городоцькому (580 осіб), Староушицькому (503), Білогірському (540), Дунаєвецькому (850), Полон-

ському (599), Гуменецькому (209) ЦПМСД, де частка щеплень прикріпленого населення становить 1,3-1,4 відсотка.

Робота закладів охорони здоров'я в умовах трансформацій та пандемії коронавірусної інфекції має і надалі перебувати у числі пріоритетних завдань керівників органів влади усіх рівнів.

Керівник апарату
адміністрації

Оксана ВЖЕШНЕВСЬКА